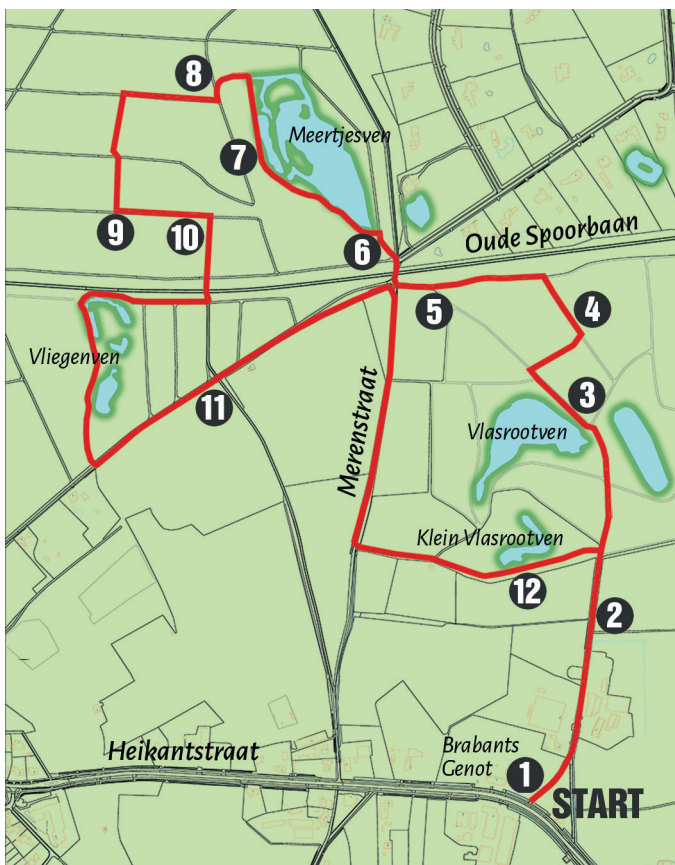

10. Bosbeheer

Om het eenzijdige bos een natuurlijker en gevarieerder aanzien te geven wordt aanplant van de overwegend Grove den sterk uitgedund. Zo worden lichte plekken gevormd waar andere bomen- en plantensoorten een kans krijgen. Het snoeihout laat men liggen om insectenleven aan te trekken. Samen met schimmels zorgen kleine beestjes ervoor dat het hout verteerd wordt tot het uiteindelijk, na tientallen jaren, weer voedsel is geworden voor planten en dieren.

Til eens een stuk dood hout op van de grond. Wat zie je daaronder allemaal? Door dood hout te laten liggen zorgt men voor een gesloten kringloop. Zo wordt een biotoop voor allerlei planten en dieren gecreëerd.

Aan de linkerkant van dit pad is het resultaat te zien van bos, dat al wat langer geleden gedund is: er is een grotere biodiversiteit ontstaan. Het bos is ook aantrekkelijker geworden voor insecten, vogels en zoogdieren.

11. Gildebossen

We kruisen hier de Gildebosweg. Hier waren vroeger de "gildebossen". De gilden zijn ontstaan in de middeleeuwen ter verdediging van 'outer en heerd'. Dat betekent altaar (kerk) en haardstede (huis). Later is men met de wapens schietwedstrijden gaan houden en op de (houten) vogel gaan schieten, het koningschieten.

12. Gerestaureerd Klein Vlasrootven

Het aantal vennen neemt in snel tempo af. Om het vennenlandschap in stand te houden is onderhoud onontbeerlijk. Een ven dat aan zijn lot overgelaten wordt, is gedoemd te verdwijnen: het groeit namelijk dicht. Bij het droogvallen raakt de venbodem overgroeid met Pijpenstrootje. Ook zien we opschot van berken en den. Bos zal uiteindelijk de overhand krijgen. Dit is een natuurlijk proces.

Door de natuurwerkgroep van IVN worden de Waalrese vennen regelmatig ontdaan van opschot van boompjes en struiken om weer ruimte te maken, zodat het oorspronkelijke ven weer in zijn oude luister zou kunnen terugkomen.

Ontwerp en layout:
Dommelsch Design

Dopheide

Zonnedauw

Gagel

secretariaat@ivn-valkenswaard-waalre.nl
<https://ivn.nl/afdeling/valkenswaard-waalre>

ivn natuur
educatie

Heikant- wandeling

RONDWANDELING/lengte 4km
Vertrekpunt: Restaurant 'T Brabants Genot

IVN Valkenswaard-Waalre

D'n Nieuwe Hof, Bosstraat 25, 5553 CK Valkenswaard
Tel. 040-2018395

Heikant

wandeling

Download de wandeling gratis via de app *izi.TRAVEL*
De wandeling is ook te downloaden op de *IVN* website.
Vertrekpunt Restaurant 'T Brabants Genot

De Heikantwandeling gaat over eeuwenoude akkerbouwgronden en voormalig heideterrein dat de afgelopen 100 jaar massaal is beplant met naaldhout.

De heide was vele eeuwen van levensbelang voor de landbouw. Schapen, die voor vruchtbaar makende mest zorgden, konden daar grazen. Heide strekte zich uit zover het oog reikte. De heide werd echter overbodig om landbouw te bedrijven en men ging de woeste gronden ontginnen of bebossen.

1. Restaurant 'T Brabants Genot

In de 17de en 18de eeuw bezat de Heer van de heerlijkheid Waalre een viertal hoeves. Restaurant 'T Brabants Genot is gevestigd in een 100 jaar oude hoeve. Hier stond oorspronkelijk een boerderij van het Kasteel van Waalre, het Baetbeelen Hoefke geheten. De wandeling start over het parkeerterrein.

2. Overgang akker/bos

De akkers, rechts gelegen op hogere gronden, hebben al een oude oorsprong. De bodem bestaat uit eeuwenlang opgebrachte potstalmest die bestond uit een mengsel van heideplaggen, strooisel en stalmest. Aan het gebruik van potstalmest kwam een einde door de uitvinding van kunstmest. Het bos bestaat hoofdzakelijk uit aanplant van Grove den. De overgang van akker naar bos is nogal abrupt. Een méér natuurlijke overgang zou geleidelijk verlopen van akker via zoom (de kruidlaag) en mantel (de struiklaag) naar bos.

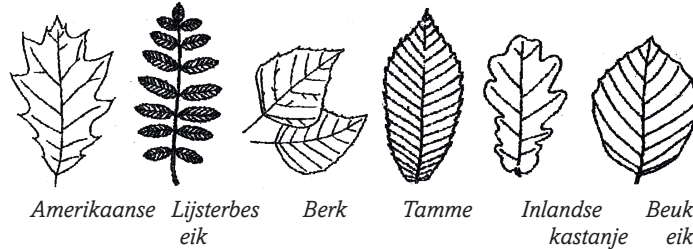
3. Vlasrootven

In deze streken werd vroeger veel vlas verbouwd, nodig om linnen van te weven. Het rijpe vlas droogde men op schoven om daarna de zaaddozen te dorsen ("repelen"). Het zaad werd geperst tot lijnolie, het kaf diende als meubelvulling en het restant als veekoek. De vlasstengels liet men vóór de bewerking enige tijd rotten ("rotten") in het ven zodat de houtige delen van de stengels loslieten.

Daarna werden ze over de hekel gehaald om zo de vezels te kammen. Het Vlasrootven is, zoals een groot aantal Brabantse vennen, ontstaan door uitwaaien van zand. In de laagte blijft regenwater staan doordat de bodem op deze plaats ondoordringbaar is voor water. Zo kunnen wij genieten van dit unieke landschap.

Echter, zo'n ven is erg kwetsbaar. Sterke betreding, vervuiling door paarden en honden laten de authentieke plantengroei op de oever en in het ven verdwijnen.

4. Bladvormen

Iedere boomsoort heeft een eigen bladvorm. Alleen al langs dit pad staan veel soorten loofbomen.

Kun je de verschillende soorten bladeren vinden?

5. Oude spoorbaan

De putring, verscholen in de begroeiing, is een laatste herinnering aan de waterput van een baanvakwachtershuis dat hier stond aan het Bels lijntje. Hierachter liep de spoorlijn waarop tot het midden van de vorige eeuw een trein reed van Eindhoven naar Hasselt.

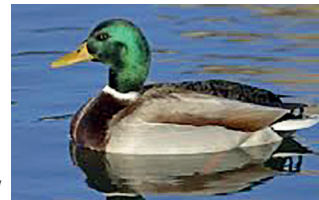
De vele brandnetels en braamstruiken duiden op verwijking van de bodem door stikstof, bijvoorbeeld door puin van voormalige bewoning, bemesting of afval.

6. Meertjesven

De typische "stoelen", pollen, zijn van een grassoort die Pijpenstrootje heet. Als de plant onder water komt te staan, sterft hij deels af maar op de stoel groeit hij verder.

De plant dankt zijn naam aan het vroegere gebruik ervan: de stengel hield het rookkanaal open bij het bakken van kleipijpjes en het gras was ideaal voor het schoonmaken van deze stenen "goudse" pijpen. Wilde eenden zijn hier bijna altijd te zien op het water.

Wilde eend, woord

De mannetjes of woerden zijn mooi gekleurd met een felgroene kop en een staartkrulletje. De vrouwtjes hebben een bruine schutkleur, ideaal om ongezien een tiental eieren uit te broeden.

7. Klotputten

De met water gevulde gaten zijn ontstaan bij het uitbagieren van nat veen. Dat veen werd op de kant te drogen gelegd. De hier ontstane turf van slechte kwaliteit (klot) diende in de plattebuiskachel als goedkope brandstof.

8. Diersporen

Tijdens de wandeling kun je verschillende diersporen aantreffen zoals prenten van reeën, honden en paarden.

hond

paard

ree

wild zwijn

Veel dieren zijn schuw of pas in de avond of nacht actief. Vaak is speuren naar sporen de enige manier om erachter te komen welke dieren er in de buurt zijn. Speur ook eens naar vraatsporen aan bladeren, dennen- en sparrenkegels. Zie je ook holen en keutels?

Dennenkegel
aangevreten door:

1. Specht (links)
2. Eekhoorn (midden)
3. Muis (rechts)

In de herfst kan men naast het pad veel verschillende soorten paddenstoelen zien.

9. Douglas

De Douglas is een boom die is ingevoerd in ons land vanuit Noord-Amerika. Daar kan hij wel 100 meter hoog worden. Omdat hij daar op rotsachtige bodem thuishoort, wortelt hij zeer ondiep. Bij storm gaat deze soort dan ook als één van de eerste om.

De kegels vallen op door de bleke schubjes die tussen de zaadschubben uitsteken.

Wrijf eens een takje met naalden in je hand. Ruikt je hand nu naar een frisse citrusgeur?